

vexilotogie

90

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE 3

vexiologie 90

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE 3

Ing. Petr Exner

Zpráva z 15. mezinárodního vexilogického kongresu

Curych se stal ve dnech 23. až 27. srpna 1993 dějištěm 15. mezinárodního vexilogického kongresu. Kongres se konal v budo-vě Švýcarského zemského muzea (Das Schweizerische Landesmuseum, Zürich), které při té příležitosti uspořádalo ve svých prostorách výstavu *Vlajky a jejich symboly*. Na kongres se přihlásilo 110 aktivních účastníků z dvaceti pěti zemí, kteří nabídli okolo čtyřiceti přednášek. Z České republiky se zúčastnili kongresu tři členové Vexilogického klubu (ing. Aleš Brožek, ing. Petr Exner a ing. Jaroslav Martýkán). Slovensko zastupoval další člen našeho klubu ing. Zdenko Alexy. Prezentace účastníků kongresu začala v budo-vě muzea už v neděli.

U kulatých stolečků pod baldachýnem na nádvori se setkávali staří známí z minulých kongresů i kongresovi nováčci. Každý dostal od organizátorů kongresu tašku s propagačními brožurami, programem kongresu a dalšími kongresovými materiály.

Program kongresu sliboval tři dny přednášek, dva celodenní výlety a další společenský program.

Program prvního dne začal zahajovacími projevy ředitele muzea (dr. A. Furger), prezidenta kongresu (dr. G. Mattern) a prezidenta FIAV (H. Boudin) a vztyčením vlajek účastnických zemí na prostranství před muzeem, kde již vlály vlajky FIAV, Švýcarska,

Švýcarské vexilogické společnosti, kongresová vlajka a vlajka Curychu. Dopolední program ukončila prohlídka výše zmíněné expozice v muzeu. Odpoledne proběhla první skupina přednášek. Uslýšeli jsme v ni např. G. Tracchiu s informacemi o vlajce Argentinské konfederace z let 1834 až 1853 či dr. E. Dreyera s přehledem o poštovních vlajkách z celého světa.

Druhý den byla na programu celodenní exkurze. Po krátké zastávce v poutním místě Neusiedlung pokračovala ve městě Schwyz, kde je Spolkový archiv, v němž je uložena spolková smlouva z roku 1291. Na nádvoří archivu pracovníci muzea přivedli "házení vlajkou" za doprovodu zvuků tradičního švýcarského rohu. Po obědě ve výletní restauraci na břehu jezera, na místě zvaném Tellspalte, naproti pohoří Rüttli, kde vzniklo Švýcarsko, následoval přejezd do Lucernu, hlavního města stejnojmenného kantonu, a návštěva Historického muzea, v jehož expozici bylo k shlédnutí několik historických praporů.

Třetí den byl cele věnován přednáškám. V průběhu dopoledne a odpoledne jich proběhlo celkem osmnáct. Např. B. Berry hovořil o vlajce Britské jihoafrické společnosti z let 1890 až 1923, R. Klimeš o symbolech Panamského průplavního pásma, M. Faul o vlajkách Jižní Rhodésie z let 1890 až 1937, dr. W. Smith o vexillologických sbírkách ve sbírce Střediska pro výzkum vlajek, ing. A. Brožek o symbolech České republiky a dr. W. Jilek o semiotických hlediscích a psychologických vlivech symbolů totality (nacistických a komunistických vlajkách).

Čtvrtý den byl opět věnován exkurzi; tentokrát do kantonálního muzea - Staré zbrojnice v Solothurnu. Je to druhá největší zbrojnice po rakouském štýrském Hradci. Pro účastníky kongresu byla ve zbrojnici uspořádána expozice vlajek, o kterých pojednávala jedna středeční přednáška. Cestou do Bernu, kde pokračoval odpolední program exkurze, byl v utzenstorfské restauraci Bären oběd. O výzdobu místnosti a stolů vlajkami a vlaječkami se postarala firma Keller Fahnens AG. Malé vlaječky na stolech se staly vítaným suvenýrem účastníků kongresu. Dopolední program

v Bernu začal pěší prohlídkou města, která skončila v Historickém muzeu. I zde byla připravena expozice vlajek pro účastníky kongresu.

Na schodišti k muzeu se naskytla vhodná příležitost k pořízení skupinové fotografie česky mluvících účastníků kongresu. Mimo nás tři ji

ještě tvorili Eva Turek z Vojenského historického muzea ve Stoc-kholmu, ing. Jiří Tenora z Berlína a Roman Klimeš z Bonnu. Po návratu do Curychu se v areálu muzea konal na nádvorí koncert pořádaný představiteli města a kantonu.

Poslední den kongresu - pátek 27.8.1993 - začal dopoledne sérií přednášek. Ing. J. Tenora v ní upozornil na problematiku barev ve vexilogii, G. Staack pohovořil o projektu vexilologic-kého informačního systému a dr. G. Villinbachov o sbirce praporů v Ermitáži. Po skončení přednášek se účastníci kongresu zúčast-nili oběda podávaného na palubě lodi plující po Curyšském jeze-re. Vlajka kongresu sloužila po dobu plavby jako čeleňová vlaj-ka. Poslední série přednášek (v ní např. S. Herreros informoval o databázi katalánských vlajek Bancat) skončila již kolem čtvrté hodiny, aby se účastníci kongresu mohli připravit na večerní gala-dinner v kasinu Zürichhorn. V průběhu večera byli odměněni ti, kteří se zasloužili o zdarný průběh kongresu, a Španělka Maria-José Sastre y Arribas dostala plaketu vexillon za publi-kační činnost v posledním období.

Součástí kongresu bylo i zasedání valného shromáždění FIAV. Nás Vexilologický klub, který až zde nabyl plných členských práv, reprezentoval ing. Aleš Brožek. Ten spolu s ostatními zá-stupci vexilologických společností vyjádřil souhlas s přijetím Kanadské vexilologické společnosti, Světového vexilologického výzkumného ústavu ze SRN, Slovinského štítu, dvou argentinských společností, heraldického sdružení Zum Kleeblatt a Belgic-ko-evropského střediska vexilologických studií za nové členy FIAV. Z klání čtverečce kandidátů na uspořádání příštího vexilo-logickeho kongresu (Cincinnati, Pittsburgh, Moskva a Varsáva) vyšlo vítězně polské hlavní město. Bez konkrétních závérů sice proběhla diskuse o možnosti vstupu FIAV do UNESCO, ale s ús-pěchem se ustavila pracovní skupina pro využití počítačů ve ve-xilogii, jejímž členy se stali i dva naši členové (ing. A. Brožek a ing. J. Tenora). Po odstoupení H. Boudina z funkce nej-výššího představitele FIAV po několika kolech hlasování získal nejvíce hlasů ředitel britského Flag Institute William Crampton. Ten se tak stal prezidentem FIAV na další funkční období.

Jurij Michailovič Kurasov, Volgograd - Michail Vladimirovič Rev-nivcev, Perm

Z historie symbolů Jižní Osetie

Jižní Osetové jsou obyvatelstvo hovořící východoíránským jazykem a žijící ve střední části jižního úbočí hlavního kavkaz-ského pohoří. Jejich název je odvozen z označení obyvatel Alani-e, státu, který existoval na Kavkazu v 7. až 13. století. V rus-kých kronikách byli nazýváni Jasy a v gruzínských Osye.

Po mongolském vpádu zanikla v r. 1222 Alanie a jižní Oseto-vé odešli do hor. Tam se dostali pod vládu gruzínských králů Kartli a byli utiskováni feudály z rodu Mačabeli. V 17. a 18. století užívali prapory, které vybral a popsal princ Vachušti

Bagration (1696 - 1784) (1). Na osetském praporu byl zobrazen pardál stojící před hradbou hor (obr. 1). Podklad praporu byl růžový a rub modrý (2).

V r. 1774 se Severní Osetie stala součástí Ruské říše a v r. 1801 byla Jižní Osetie začleněna do gruzinských království Kartli a Kacheti. V rámci Ruské říše do r. 1917, stejně jako v Zakavkazské demokratické federativní republice a později v Demokratické republice Gruzie v letech 1918 až 1921 neměli jižní Osetové žádnou autonomii, ani omezenou vlastní vládu na rozdíl od severních Osetů žijících v Osetském okruhu Terské oblasti a později v Horské ASSR.

Dne 20. dubna 1922 byla v rámci Gruziinské SSR vytvořena autonomní oblast Jižní Osetie o rozloze 3900 km² (podle ústavy z r. 1936 zvaná Jihoosetská autonomní oblast), která v době své existence neměla stejně jako jiné autonomní oblasti v SSSR žádné své symboly a užívala státní symboliku Gruziinské SSR. Pouze

osetské nacionalistické hnutí Adamon Nychas začalo užívat od konce 80. let našeho století bíločervenožlutou vlajku.

Když Gruzie projevila úmysl vystoupit z SSSR a začala se připravovat nová svazová smlouva, mimořádné zasedání Jihoosetské oblastní rady rozhodlo 10.11.1989 o přetvoření autonomní oblasti v Jihoosetskou autonomní SSR a požádalo Nejvyšší sovět SSR a Gruziinskou SSR, aby projednalo tuto žádost. Tehdejší gruzinská vláda na tento akt zareagovala 23.11.1989 tím, že zorganizovala mírový pochod několika tisíců gruzinských nacionalistů s gruzinskými prapory z let 1918 až 1921 do Cchinvali, hlavního města Jižní Osetie. Na předměstí Cchinvali je však zastavili Osetové srudými sovětskými a bíločervenožlutými osetskými prapory v rukách (3). Od té doby nabývaly srážky mezi Osety a Gruzíny na síle. Po roce, 20.9.1990, vyhlásila Jihoosetská oblastní rada Jihoosetskou sovětskou demokratickou republiku, přijala Deklaraci o nezávislosti a byla rozhodnutá samostatně podepsat novou smlouvu. Ve stejný den rozhodlo prezidium Nejvyšší rady Gruzie o neplatnosti této deklarace. Přesto již 16.10.1990 byl ustaven prozatímní výkonný výbor Jihoosetské sovětské demokratické republiky a byl stanoven termín voleb do její Nejvyšší rady. Ty proběhly 9.12.1990. Dne 11.12.1990 přijal Nejvyšší sovět Gruziinské SSR zákon o zrušení Jihoosetské autonomní oblasti a den nato vyhlásil mimořádný stav v Cchinvali.

Dne 7. ledna 1991 prezident SSSR vydal výnos, podle něhož bylo protiprávní jak vyhlášení deklarace 20.9.1990, tak i zákon Gruziinské SSR z 11.12.1990. Proto Jihoosetský oblastní sovět zrušil své rozhodnutí z 20.9.1990, avšak gruzinský zákon platil dále a tbiliská vláda začala oficiálně nazývat Jižní Osetii Šida Kartli (Vnitřní Kartli) nebo urážlivě Samacábolo, čímž připomínali Osetům jejich dřívější utlačovatele.

Dne 26.11.1990 se konalo zasedání Nejvyšší rady Jižní Osetie, na němž byla přijata ústava Republiky Jižní Osetie. Ve 155. článku byla popsána státní vlajka jako list tvořený třemi vodorovnými pruhý, bílým, červeným a žlutým (4). Oddíly jiho-

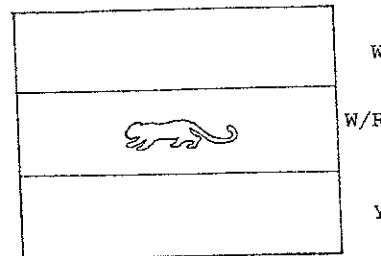
osetské republikánské gardy našívaly na střední červený pruh bílou siluetu kráčejícího sněžného levhartu, irbise (Uncia uncia) (obr. 2), jenž je starobylým osetským symbolem (5).

Dne 19. ledna 1992 proběhlo v Jižní Osetii lidové referendum, v němž se 90 % účastníků vyjádřilo pro nezávislost Jižní Osetie na Gruzii a pro spojení se Severní Osetií v rámci Ruské federace. Dne 19. února 1992 schválilo zasedání

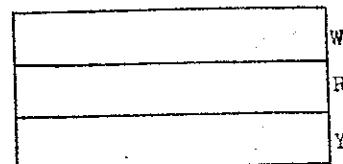
Nejvyšší rady definitivní kresbu státního znaku a vlajky Republiky Jižní Osetie (6). Dne 30. března 1992 schválilo prezidium Nejvyšší rady Republiky Jižní Osetie Nařízení o jihoosetské vlajce a znaku (7). V něm bylo uvedeno, že "státní vlajka Republiky Jižní Osetie v souladu

s článkem 155 Ústavy je obdélník tvořený třemi barevnými vodorovnými pruhy o stejně šířce. Horní pruh je bílý, prostřední červený a dolní zlatozlutý. Pomér šířky k délce je 1:2" (obr. 3). Státní znak je v nařízení popsán zcela neheraldicky a neodborně. Je to modré kruhové pole, v jehož středu je zlatý orel s roztaženými křídly. Na hrudi má kulatý štit paprscitě rozdělený osetským slunečním znakem stálého pohybu na tři stejně velké části, bílou, červenou a žlutou. Štit je lemovaný vzorkem osetského lidového ornamentu. V pravém parátu drží orel bronzovou sekuru a v levém dubovou větví se žaludy, třemi pšeničnými klasy a chmelovou lodyhou s chmelovými šišticiemi. Nad orlem je zlatá rituální číše, z níž vystupuje bíločervenožluté slunce s paprsky ve tvaru osetského ornamentu. Po obvodu modrého štítu je bílá stuha s nápisem v osetštině (psáno latinkou) *Respublika Hussar Iryston* a v ruštině (psáno azbukou) *Respublika Južnaja Osetija*, které jsou od sebe odděleny malými slunečními znaky (obr. 4).

Oficiální symbolika barev vlajky a znaku něni v nařízení uvedena. Podle článku nazvaného *O národních symbolech osetského lidu* (8) je bílá barva na vlajce symbolem morální čistoty, červená vojenské chrabrosti a žlutá blahobytu. Tyto barvy a jejich symbolika souvisí se sociální strukturou dávné skytské a alanské společnosti. Podle Hérodota (5. stol. př. n.l.) a jiných antických spisovatelů tvorili skytskou společnost carové a vojáci (paralata), kněží (avchata) a řadovi občané. Materiálními symboly této skupiny byla sekera, číše a zemědělské předměty nebo rostliny. Právě ty se objevují v jihoosetském státním znaku. Pro oděv skytských kněží byla nejvíce charakteristická bílá pokrývka

obr. 2

obr. 3

obr. 4

hlavy a podle legendy měl Avch, skytský zakladatel kasty kněží, od narození bílé vlasy. Barvou vojenské kasty byla červená či zlatočervená barva plamene. Vojáci skytského cara Kolakse nosili na různých pokryvkách hlavy znak Jupitera (boha války v římské mytologii) skládajícího se z trojice blesků stýkajících se v jednom bodě. Podle skytských legend se zakladatelé a bohové vojenské kasty rodili se zlatočervenými vlasy a vousy, a proto se na jihoosetské vlajce vyskytuji pruhy v těchto barvách, uváděl vyše zmínovaný článek (9).

Dne 21. února 1992 vstoupila v platnost gruzínská ústava z r. 1921. V ní není žádná zmínka o jižních Osetech ani o jejich autonomii. Dne 29.5.1992 přijala Nejvyšší rada Republiky Jižní Osetie Akt vyhlášení nezávislosti Republiky Jižní Osetie, podle něhož je Jižní Osetie zcela nezávislým státem (10). To však neschválila ani Ruská federace, ba ani Severní Osetie.

Podle Dagomyské dohody mezi Ruskem, Gruzíji a představiteli Severní a Jižní Osetie ze 14.7.1992 operují v Jižní Osetii ruské a gruzínské mírové sbory společně se sborným osetským praporem. Tyto oddíly užívají modré podélné pruhy na vojenské technice a modré nášivky na rukávech a pokryvkách hlavy. V současné době je sice konflikt mezi Gruzíny a jižními Osety zažehnán, nelze však vyloučit, že se brzy zase obnoví.

(Přeložil ing. A. Brožek)

Poznámky:

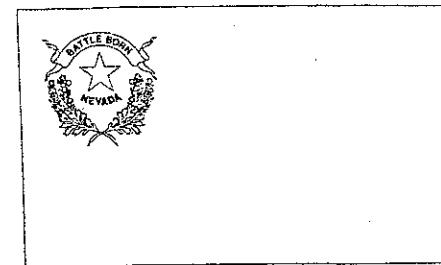
- (1) Viz M.N.Vadboldskij: Symbolika gruzínských praporů. Vexilologie č. 22, s. 306-309.
- (2) Kresbu starého jihoosetského praporu (obr. 1) dostal Ju.M.Kurasov od asistenta předsedy výkonného výboru Rady lidových poslanců Jihoosetské autonomní oblasti V.F. Gaglojteho.
- (3) Moskovskije novosti č. 49 (491) z 3.12.1989, s. 2. Bylo to poprvé, kdy sovětský tisk informoval o bíločervenožluté osetské vlajce.
- (4) Stejnou vlajku užívala od 2.10.1991 Severoosetská SSR v rámci RSFSR, teprve 10.12.1991 ji změnila na bilopurpurověžlutou, viz Vexilotologie č. 85, s. 1667 a Vexilotologie č. 86, s. 1694).
- (5) Obrázek byl překreslen podle fotografie otištěné v časopisu Ogoněk č. 10 (3372) ze 7.-14.3.1992, s. 12.
- (6) EkspresChronika č. 8 (238) ze 17.-24.2.1992, s. 3.
- (7) Text nařízení i kresbu státního znaku zaslala M.V.Revnicevová tisková tajemnice Informačního výboru Jižní Osetie Diana Bekojevová 15.8.1993.
- (8) Článek vyšel v cchinvalských novinách 7.6.1990 a napsal jej Ju. S. Gaglojtí, vědecký pracovník Jihoosetského oddělení Gruzincké akademie věd.
- (9) Autori tohoto článku se domnívají, že právě Ju. S. Gaglojtí inicioval užití bíločervenožlutých jihoosetských praporů v letech 1987 až 1989 a změnu barev severoosetské vlajky. Autor jihoosetského státního znaku se musel určitě inspirovat článkem Ju. S. Gaglojtiho.
- (10) Dosud ji uznala Podněsterská moldavská republika, Gagauzská republika, Abchazská republika, Náhorní karabašská republika, Čečenská republika a Konfederace kavkazských národů.

NOVÉ VLAJKY

NEVADA

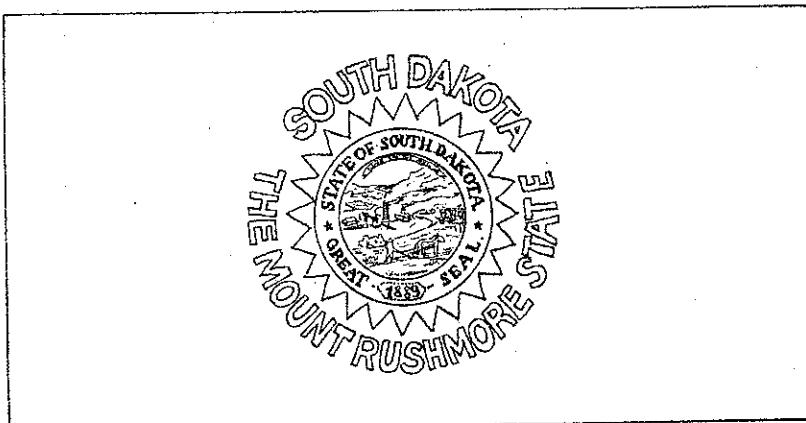
Od 1. října 1991 nastává malá změna na vlajce amerického státu Nevada. List vlajky zůstává jako dosud modrý a v jeho levém rohu je i nádále umístěn emblém, na němž je mezi dvěma snítkami šálvéje umístěna bílá pěticípá hvězda a nápis *NEVADA*, nad vším je pak bílá stuha s mottem *BATTLE BORN* (Bojem zrozená). Změna vlajky spočívá pouze v umístění jména státu pod bílou hvězdou. Dosud se používala verze vlajky s textem kolem hvězdy, přičemž písmeno N bylo umístěno nad horním cípem, ostatní byla psána mezi cípy a orientována od hvězdy. Paradoxní je, že současná změna umístění jména státu vlastně jen potvrzuje skutečnost určenou nařízením o nevadské vlajce z r. 1929. Už tehdy bylo stanoveno, že jméno Nevada má být umístěno pod hvězdou, nebylo to však v praxi po celá desetiletí respektováno. (The Flag Bulletin č. 151, s. 93; Gaceta de Banderas č. 0.)

-pf-

JIŽNÍ DAKOTA

Jižní Dakota (South Dakota) upravila v r. 1992 svoji státní vlajku. Důvodem změny byla mimo jiné shoda přezdívky tohoto státu s přezdívkou státu Floridy - The Sunshine State (Stát sluneční záře). Toto jméno bylo dosud na jihodakotské vlajce. Proto zákonodárný sbor Jižní Dakoty zavedl nové neoficiální pojmenování a tato změna se pochopitelně promítla i do státní vlajky. Při té příležitosti bylo také upraveno výtvarné pojetí centrálního

emblému vlajky, základní obsah vlajky se však nezměnil. Tvoří ji i nadále světle modrý list, v jehož středu je umístěno žluté slunce (počet jeho paprsků byl redukován z devadesáti na dvacet čtyři), na něž je položena nově upravená černobílá kresba státní pečeti. Ta má typický americký vzor a znázorňuje jihodakotskou krajinu s poli, horami a řekou. V popředí je oráč s pluhem zapřaženým k páru koní, v pozadí stádo dobytka, na řece pluje obchodní parník a na druhém břehu je továrna. V horní části je stuha s nápisem *UNDER GOD THE PEOPLE RULE* (Pod Bohem vláda lidu). V opise pečeti je nahoru uveden text *STATE OF SOUTH DAKOTA* (Stát Jižní Dakota) a dole *GREAT (1889) SEAL* (Velká pečeť, 1889). Název státu je oddělen od dolního textu dvěma hvězdičkami. Nad sluncem je žlutě napsáno úřední jméno státu *SOUTH DAKOTA* (Jižní Dakota), pod sluncem je nová přezdívka *THE MOUNT RUSHMORE STATE* (Stát hory Rushmore). Zmiňovaná hora je známá tím, že jsou v ní vytěsnány gigantické portréty čtyř amerických prezidentů - G. Washingtona, A. Lincolna, T. Jeffersona a T. Roosevelta. Změna vlajky měla podle časopisu *The Flag Bulletin* č. 151, s. 96 vstoupit v platnost 1. července 1992, španělský zpravodaj *Gaceta de Banderas* uvádí datum 1. srpna 1992. Vexilologická periodika neuvedejí zatím žádné informace o osudu druhé jihodakotské vlajky, která měla slunce s třiceti šesti paprsky bez státní pečeti, ale rovněž s oběma názvy státu. Pokud tato druhá, méně užívaná vlajka nezanikla, týkala by se změna textu samozřejmě i jí.

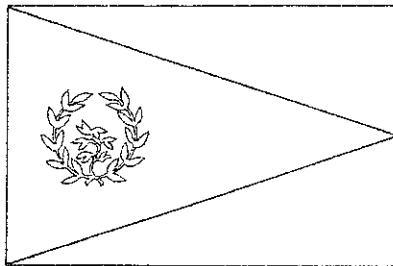
-pf-

ERITREA

U příležitosti vyhlášení nezávislosti Eritreje 24.5.1993 byla o půlnoci v hlavním městě Asmara vytvořena nová vlajka tohoto státu. Ta v podstatě odpovídá revoluční vlajce Eritrejské lidové

osvobozenecné fronty (Eritrean People's Liberation Front, v r. 1977, jen místo žluté hvězdy se zavádí eritrejský emblém. Vlajku tedy tvoří list o poměru stran 2: Y/R 3 (někdy se uvádí i 1:2). Od žerďové části je na něj vložen červený klín sahající až k vlající straně. Horní trojúhelník vlajky je zelený, dolní modrý. Na červený klín je položen nový eritrejský emblém,

vycházející ze znaku, který byl na eritrejské vlajce umístěn v letech 1952 až 1962. Je však žlutý a tvoří jej do kruhu stočené dvě olivové ratolesti, každá s 11 listky. Uprostřed je svíslé vytvořená větvička se 6 rozeklanými lístky. V souhlase se symbolikou barev vlajky EPLF červená barva připomíná krev mučedníků prolitou za svobodu, zelená úrodnou zemi, ale i muslimskou víru, modrá dřívější eritrejskou vlajku, ale i vody Rudého moře, které eritrejské břehy omývá, žlutá je barvou demokracie, práva, sjednocení, pokroku a osvobození. Vlajku definuje čl. 10, bod 1 Prohlášení č. 37 z r. 1993 jako prozatímní pro přechodné období, které má trvat rok od získání nezávislosti. (Dopis eritrejského velvyslanectví z 22.9.1993; Flagmaster č. 74, 1993, s. 1-3;

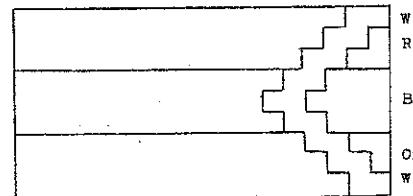
RK, lm

NÁHORNÍ KARABACH

Náš zahraniční spolupracovník M.V.Revnivcev dostal 6. listopadu 1993 unikátní materiál, dopis V.A.Akopjana, tajemníka Nejvyššího sovětu Náhorní karabašské republiky (NKR) s kresbami karabašských symbolů. Píše se v něm, že zatímco vlajka byla přijata na zasedání Nejvyššího sovětu NKR v červnu 1992, znak přijalo jen předsednictvo Nejvyššího sovětu a podlehá ještě schválení plénem. Základem vlajky (viz též Vexilologie č. 87, s. 1709) je historická arménská trikolóra. Její barvy symbolizují krev proletou za zachování svobody, touhu po svobodě a chléb. Bílé stupeňky (ty jsou však ve vlající části a nikoliv v žerdové) znázorňují oddělení Náhorního Karabachu od Arménie. Poměr šírký k délce vlajkového listu má být 1:2, i když rozměry přiložené samolepky s kresbou vlajky vyrobené v USA tomu neodpovídají.

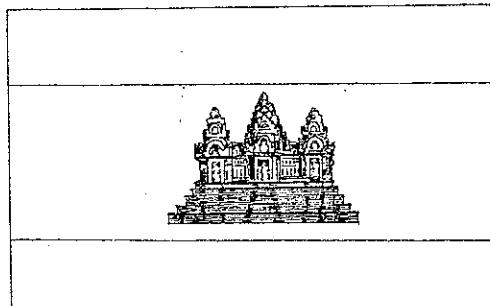
Také kresba znaku se objevila na amerických samolepkách. Jeho autorem je Lavrent Galajan. Ten nakreslil orla s roztaženými křídly držícího v pařátech pšeničné klasy, vinny hrozen a větévku mandloně. Na hrud mu položil štit s prvky vlajky, kresbou modrých zasněžených hor na bílém pozadí a kresbou pomníku ze sedmdesátých let, který symbolizuje přátelství náhorně karabašských národů. Orel je hnědožlutý, hlava a zobák jsou bílé, pařáty, stejně jako klasy žluté. Listy jsou zelené, vinny hrozen červený a mandlo bílá. Nad hlavou orla je zlatá koruna a zlaté paprsky uspořádané do půlkruhu. Nad nimi je bílá stuha s černými opisy *L'drnatsim Gharabagh* (napravo), *Aracach* (uprostřed) a *'Anrapetoithjoin* (nalevo). (Dopis tajemníka Nejvyššího sovětu Náhorní karabašské republiky z 13.9.1993.)

abr

KAMBODŽA

Výsledkem prvních svobodných voleb v Kambodži, které se pod dohledem OSN konaly ve dnech 23. až 26.5.1993, bylo vytvoření přechodné vlády složené ze všech politických sil s výjimkou Rudých Khmerů a zavedení nové státní vlajky. Stalo se tak výnosem hlavy státu prince Norodom Sihanuka 29.6.1993. Nová vlajka navazuje svou podobou na kambodžskou vlajku z 28.10.1948, která se užívala do 8.10.1970. Má tři vodorovné pruhy, modrý, červený a modrý (1:2:1), poměr stran 2:3 a uprostřed kresbu známého chrámu Angkor Vat se třemi věžemi. Kambodžské velvyslanectví

v Praze nám poskytlo bárevné vyobrazení vlajky, na kterém je Angkor Vat bílý s modrou kresbou a modrým stínováním. Chrám je kreslen dost podrobně. Před budovou velvyslanectví je však vyvěšena vlajka poněkud jiná. Bílý chrám je na ní stylizovanější a jeho kresba je černá. Která z variant je správnější, zatím nevíme. Podoba státního znaku není dosud

dohodnuta. Oficiální název státu zní Kambodža. Podle ústavy z 24.9.1993 je země monarchií a Norodom Sihanuk králem. Modrá vlajka s bílou mapovou siluetou a modrým názvem státu z 24.6.1991 (viz Vexilogie č. 83, s. 1635), uváděná ve vexilogické literatuře jako kambodžská státní vlajka, je ve skutečnosti jen symbolem Dočasné správy mise OSN, jejímž úkolem bylo dohlížet na dodržování příměří apod. (Za informace děkujeme pí Steinerové, vedoucí sekretariátu kambodžského velvyslanectví v Praze.)

lm

AFGHÁNSTÁN

Podle informace afghánského velvyslanectví v Bonnu došlo koncem července nebo začátkem srpna 1993 (podle časopisu Flagmaster však už 2.12.1992!) k další změně afghánských státních symbolů. Z dosavadní vlajky, kterou jsme popsali ve Vexilogii č. 88, s.

1723, a která se tedy skládá ze tří vodorovných pruhů v barvě zelené, bílé a černé, byly vypuštěny texty v arabském písmu a místo toho umístěn do středu vlajkového listu nový státní znak ve žluté barvě. Výška znaku odpovídá asi polovině až dvěma třetinám šířky vlajky, její poměr stran 1: 2 zůstává zachován.

Pruhy pod znakem si ponechávají svou barvu. Znak sám tvoří vyobrazení muslimské mešity, v níž je modlitebna minbar s výklenkem (kazatelnou) mihrab a schůdky k ní vedoucími. Po stranách je po jedné třípruhové vlajce. Vše je umístěno ve věnci tvořeném svazky obilí (zřejmě pšenice). Nahoře je uveden arabským písmem text šahády (islámského vyznání víry) Není boha kromé Alláha a Mohamed je jeho prorok, pod ním je zvolání Alláh je velký. Pod mešitou je uveden letopočet v arabských číslicích 1371 (tj. 1992 našeho letopočtu - rok svržení prosovětského režimu) a text *De Afghánistán Islámi Daulát* (Afghánský islámský stát). Celý emblém je ještě

orámován dvěma zahnutými šavlemi. Mešita a modlitebna spolu s kazatelnou symbolizují muslimskou víru, obilné klasy zemědělství, zkřížené šavle povinnost každého muslima šířit tuto víru mečem a připravenost Afghánců bránit svou vlast. (Informace afghánského velvyslanectví v Bonnu a barevná reprodukce afghánské vlajky; Flagmaster č. 74, 1993, s. 9; 193. Flaggenmitteilung, s. 2.)

R. Klimeš

NOVÉ ZNAKY

MANITOBA

Roku 1992 získala kanadská provincie Manitoba polepšení svého znaku, jímž byl až do té doby jen štit s bizonem, a to přidáním přilby s klenotem, štítonosů a hesla. Není to samozřejmě první takový případ; Nové Skotsko dostalo svůj znak jako kolonie roku 1625 již s témito honosnými kusy (heslo bylo umístěno po skotském způsobu nad klenotem), stejně tak roku 1637 Nový Foundland, který se však stal součástí Kanady až po referendu roku 1948. Ontario získalo znak i se štítonosí roku 1868, dále však londýnská College of Arms udílela znaky jménem panovníka jen v podobě štítu a honosné kusy si provincie získávaly teprve dodatečně. Roku 1980 je dostala Alberta (viz Vexilogie č. 47, s. 954-955), roku 1984 Nový Brunšvík (Vexilogie č. 65, s. 1290), 1986 následoval Saskatchewan (Vexilogie č. 66, s. 1300-1301) a o rok později Britská Kolumbie (Vexilogie č. 78, s. 1531-1532).

V r. 1988 Alžběta II. jako královna kanadská přenesla právo udílet znaky na území Kanady na kanadského generálního guvernéra, který zřídil heroldský úřad v čele s hlavním heroldem Kanady. V následujícím roce se manitobská vláda rozhodla požádat o polepšení znaku provincie tak, aby k němu došlo o 125. výročí vzniku kanadské konfederace, takže 23. října 1992 tehdejší generální guvernér R.J.Hnatyshin podepsal erbovní privilegium, jímž se polepšuje a rozmnožuje znak udělený za krále Eduarda VII. roku 1905.

Blazon celého znaku zní: V zeleném štítu bizon stojící na skále, oboji přirozené barvy, na stříbrné hlavě štítu kříž sv. Jiří (tj. červený). Na štítu stojí zlatá

přílba otočená ze 3/4 doprava a na ní, na stříbrno-červené toče-
nici, je sedící bobr s královskou korunou na zádech, držící
v pravé přední tlapce květ krokusu, vše přirozené barvy; přikry-
vadla červeno-stříbrná. Jako štítonoši jsou: vpravo stříbrný
jednorožec se zlatou zbrojí a hřívou, mající kolem krku zelenou
hradební korunku se stříbrným spárováním a na ní pás rovněž
stříbrných javorových listů. Pod korunkou je zavěšeno červené
vozové kolo. Levým štítonošem je stříbrný kůň se zlatou hřivou
a kopyty, mající kolem krku indiánský náhrdelník přirozené bar-
vy, pod nímž je zavěšen zelený indiánský symbol životního cyklu.

Štítonoši stojí na podnoži složené vpravo ze zlatých obil-
ných klasů a vlevo ze zelených kanadských smrků (*Picea glauca*),
mezi nimiž je sedm květu krokusu přirozené barvy. Spodní část
podnože tvorí dva stříbrno-modré vlnité pruhy. Heslo zní *GLORIO-
SUS ET LIBER*.

Celý znak je vysoce symbolický. Bizon ve štitu připomíná
někdejší velká stáda těchto zvířat na kanadských prériích. Bobr,
jeden ze symbolů Kanady, je typický hladavec kanadských vod,
kokus (*Anemone patens*) je charakteristický květ, objevující se
v Manitobě při prvním tání sněhu a je manitobskou národní květi-
nou. Použití královské koruny jako symbolu loyalty povolila
královna Alžběta na návrh generálního guvernéra a celý klenot je
té měř shodný s klenotem sousedního Saskatchewanu. Přikryvadla
jsou v kanadských národních barvách, zlatá přílba vyjadřuje
svrchovanost.

Jednorožec jako štítonoš je převzat ze znaku Skotska, poně-
vadž Skoti byli kdysi nejpočetnějšími kolonizátory této provin-
cie (jednorožec je ovšem i jedním ze štítonošů kanadského stát-
ního znaku i znaku královského). Hradební korunka ze zelených
cihel kolem jeho krku je vzpomínkou na první zděné pevnosti,
které stávaly u břehů Rudé řeky, jež se vlévá do Winipežského
jezera. Javorové listy na korunce jsou národními symboly Kanady,
kolo pod korunkou připomíná někdejší povozy, jež byly kdysi
v této oblasti jediným dopravním prostředkem. Kůň jako druhý
štítanoš vyzdvihuje význam těchto zvířat jak pro domorodé Indiá-
ny, tak pro první kolonisty. Indiánský náhrdelník z dřevěných
kuliček a kostí a indiánský posvátný symbol života nepotřebuje
vysvětlování.

Podnož vystihuje ráz manitobské krajiny. Vlnité pruhy její
vodstvo, obilí a smrky její rostlinné bohatství a sedm krokusů
vyjadřuje kulturní rozmanitost obyvatel Manitoby. Heslo je do
latiny přeložený citát z kanadské hymny, kde se zpívá: Ó Kanado,
slavná a svobodná, stojíme na tvé stráži! Mimochodem, Manitoba
byla první kanadská provincie, jež dala volební právo ženám.
(Literatura: Flagscan č. 29, 1993, s. 9-10; Académie Internatio-
nale d'Héraldique - Circulaire č. 91, 1993, nestr.)

J. Louda

ANGOLA

Podle informace angolského velvyslanectví v Bonnu ze 3.5.1993
(pí Fernandy Fernandesové) došlo v Angole ke změně ústavy. Obsa-
huje ji zákon č. 23/1992, schválený v září 1992, který změnil
úřední název státu (podle českých materiálů byl však název An-
golská republika zaveden již 27.8.1992 - pozn. red.) a v souvis-

losti s tím i státní znak. Ten je popsán v čl. 163 ústavy asi takto: Emblém Angolské republiky sestává z kruhového pole, jež je obkrouženo částí ozubeného kola a půlvěncem tvořeným zemědělskými plodinami kávovníkem, bavlníkem a kukuřicí. To reprezentuje dělníky, rolníky, průmyslovou a zemědělskou výrobu. V kruhovém poli je vycházející slunce s paprsky, které znamená novou zemi. Na něm jsou zkřížené položené zemědělské nástroje mačeta a motyka, jež znamenají práci a také ozbrojený boj. Nahore je pěticípá hvězda, symbol solidarity a pokroku, dole otevřená kniha, představující ideu vzdělání a kultury. Na zlaté stuze je název státu *REPÚBLICA DE ANGOLA*. Dřívější název zněl Repùblica popular de Angola. Bohužel zcela schází, tak jako v minulé ústavě, popis barev, proto jej zde doplňujeme: Na modré kruhovém poli je rudé vycházející slunce s rudými paprsky, pod ním stříbrná otevřená kniha. Nástroje mají kovovou barvu, jejich násady jsou hnědé. Listy kávovníku jsou zelené, květ bavlníku stříbrné a kukuřice je zlatá. Stuha je zlatá s tmavohnědým nápisem.

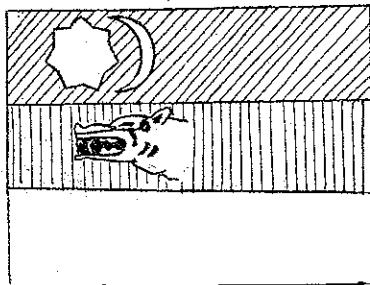
R. Klimeš

BAŠKORTOSTÁN

Nařízením Nejvyššího sovětu Baškortostánu z 12. října 1993 byl přijat státní znak. Zobrazuje zlatý pomník Salavata Julajeva v kruhu ohrazeném zlatým národním ornamentem. Za pomníkem vychází zlaté slunce se žlutými (sic!) paprsky. Pod pomníkem je zelená větevka rákosu, stuha v barvách státní vlajky a nápis *BAŠKORTOSTAN* v bílém pruhu. Část znaku mezi památníkem a ornamentem je bílá. Vnitřní a vnější část kruhového pole je tmavé zlatá. Pomník byl postaven v Ufě na památku jednoho z vůdců pugačevských povstání v letech 1773 až 1774. Příjetí znaku a vlajky (viz Vexilologie č. 85, s. 167

- 1668) předcházela řada diskusí v místních novinách a nespočet návrhů. Tak např. noviny J'ešlek přinesly 19.2.1991 doporučení H. Usmanova, R. Habiašmatova a M. Usmanova, aby vlajka měla tři vodorovné pruhy, zelený, modrý a bílý. V horním rohu na zeleném pruhu kreslili žlutou sedmipicípou hvězdu a žlutý půlměsíc. Na modrému pruhu zobrazili šedou vlčí hlavu (obr. 1). Vlka užívali Baškirci na svých totemech a etnonymem baškort označuje vlčí hlavu. Stejní autoři vypracovali dvě varianty znaku. V 1. variantě znázornili vlka před hradbou zelených uralských hor, nad nimiž

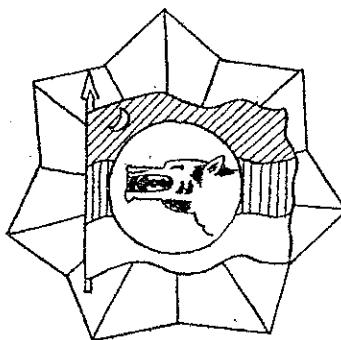

obr. 1

vycházel žluté slunce. Znak byl lemován dvěma dubovými větvemi, které byly sedmkrát ovinuty stuhou. Autori doporučovali, aby v každém záhybu byl název jednoho ze sedmi baškirských rodů a pod vlkem nápis Baškortostan. První variantu měla korunovat žlutá sedmipáte hvězda (obr. 2). Druhá varianta byla řešena položením návrhu vlajky s vlčí hlavou do středu sedmipáte hvězdy (obr. 3). Š.Hužin naproti tomu navrhoval, aby vodorovné pruhы na vlajce byly v pořadí modrá, zelená a bílá a aby u žerdi byl svislý červený pruh s kresbou pěticípé hvězdy, srpu a kladiva (obr. 4). Ildar Šajahmetov doporučoval, aby byl schválen historický modrozelenobílý prapor z r. 1918 a aby se ve zna-

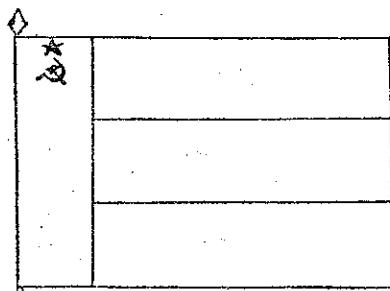
obr. 2

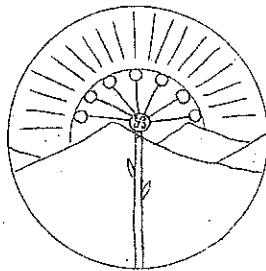
obr. 3

ku zobrazoval zlatý květ rákosu na pozadí zelených uralských hor, nad nimiž vycházel žluté slunce. Do kruhové blízny kreslil svastiku *asaba-istek*, dávný baškirský sluneční znak, který se stal v 90. letech v Baškortostánu velmi populární (obr. 5). Dim Ahmadijev navrhoval za vlajku modrozelenočervenou trikolóru. Je-

diný baškirský vexilolog a heraldik v zemi Ajdar Rahmatullin se rovněž vyslovil pro historický modrozelenobílý prapor. Jeho řešení znaku (obr. 6) obsahovalo vlčí hlavu v čelném pohledu ve středu rákosového květu. Zprava a zleva byly zobrazeny tančící volavky, které jsou rovněž charakteristickým baškirským symbolem. Znak byl ohrazen ze všech stran modrozelenobílou stuhou se zlatým nápisem BAŠKORTOSTAN. Stuhou byly ovinuty zlaté stonky rákosu. V horní části vytvářela stuha duhu, symbol štěs-

obr. 4

obr. 5

obr. 7

obr. 8

tí. Nad ní se kreslila zlatá sedmícípá hvězda a zlatý půlměsíc. Poté, co Komiská republika přijala 27.11.1991 modrotmavězelenobílou vlajku za svůj symbol, bylo nutné změnit pořadí barev na baškirské vlajce. Stalo se to na 10. zasedání Nejvyšší rady Baškirské SSR 25.2.1992, kdy bílý a zelený pruh byl přehozen a do středu byl umístěn žlutý kruh se žlutou kresbou květu rákosu. Baškirská lidová strana však dálé užívá modrozelenobílou vlajku, kterou zavedl v létě 1918 baškirský předseda vlády Ahmetsaki Tugan Validi (1890 - 1970). V předvečer 17. zasedání Nejvyšší rady Baškirské republiky v únoru 1993 se sešla komise Nejvyšší rady pro otázky vzdělání, vědy, kultury, národnostních a mezinárodních tradic a ochrany národního dědictví vedená náměstkem předsedy rady M.A.Ajupovem. Komise posoudila 40 návrhů znaku a jen menšina se přiklonila k návrhu, který je nyní oficiální. Většina členů komise doporučovala návrh Azata Muhtarullina, který položil kresbu zlatého okřídelného koně *tulpara* na svisle zavěšenou baškirskou vlajku. Návrh znaku doplňoval místní ornament (obr. 7). 17. zasedání však žádný znak neschválilo vzhledem k březnové politické krizi v Rusku. V dalších měsících některí baškirští odborníci a politici upozornili na skutečnost, že okřídelný kůň je na kazašském znaku. To bylo také důvodem, proč 12.10.1993 byl nakonec schválen návrh Fasletdina Islahova. Pro zajímavost uvádíme údajný baškirský znak ze srpna 1992 (obr. 8), který otiskl Flag Bulletin na obálce č. 148 a Flagmaster č. 72 v příloze From the Flag Locker. Uvedený znak je však naprostě neznámý v Baškortostánu. (J'ešlek z 19.2.1991, Kyzyl tan z 16.10.1993, dopisy A.Rahmatullina autorovi článku.)

obr. 6

M. V. Revnivcev

ALBÁNIE

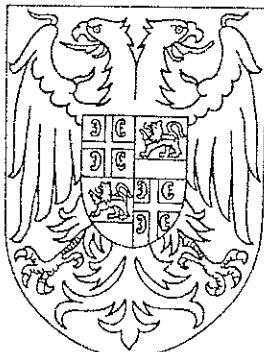
Podle vládního nařízení č. 1271 z 22.5.1993, nazvaného *Znak, vlajka a oficiální pečeť*, dochází ve vzhledu těchto státních symbolů k následujícím změnám. Znak má podle velmi stručného popisu černého dvouhlavého orla na červeném štítu. Orel je stejný, jaký se v Albánii užíval před druhou světovou válkou. O vlajce se mj. uvádí, že má poměr šírky k délce 1:1,4. Její list je červený, uprostřed je černý orel ze státního znaku. Pokud se vlajka používá jako stolní vlaječka, má mít rozměry 20 x 28 cm a stojánek 35 cm vysoký. Státní pečeť je kruhová a má průměr 3 cm. Uprostřed je státní znak. V opisu je uveden nahoře název státu *REPUBLIKA E SHQIPERIË* (Albánská republika, doslova Škipetarská republika), dole název parlamentu *KUVENDI POPULLOR* (Lidové shromáždění). (Za informaci děkuji p. Gafuru Mukovi, tajemníku albánského velvyslanectví pro otázky hospodářství a obchodu v Bonnu.

R. Klimeš

ERITREA

Současně s vyhlášením nezávislosti země 24.5.1993 byl zaveden nový státní znak. Je kruhový, v bílém poli stojí na podesetí písčité barvy jednohrbý velbloud obrácený heraldicky vlevo, jehož barva je světle hnědá. Kruhové pole lemují dvě zlaté olivové ratolesti, dole je překládaná světle modrá stuha s Textem Eritrejský stát ve třech jazycích: uprostřed anglicky *The State of Eritrea*, heraldicky vpravo v jazyku tigrině psaným amharským písmem *Hagere Eritrea*, vlevo arabsky. (Za poskytnutí barevného vyměření znaku v záhlavi dopisního papíru eritrejského velvyslanectví v Kolíně nad Rýnem děkuji pracovníkům ambasády.)

R. Klimeš

JUGOSLÁVIE

Dne 20.10.1993 přijaly obě komory jugoslávského svazového parlamentu zákon o novém státním znaku a zákon o používání vlajky, znaku a hymny státu. Znak má červený štit, na němž je stříbrný dvouhlavý orl se zlatou zbrojí. Na hrudi orla je čtvrtcený srdeční štítek, jehož první a čtvrté pole tvoří znak Srbska (červený štit čtvrtcený stříbrným heroldským křížem, přičemž v každém poli je

stříbrná ocílka, vykládaná také jako písmeno S cyrilice, dvakrát zrcadlově obrácené), ve druhém a třetím poli je znak Černé Hory (v červeném štítu na zeleném pažitu zlatý krácející lev se zlatou zbrojí). V obou případech jde o historické znaky uvedených zemí. (Bělehradská Politika z 21.10.1993; Info-Bulletin č. 86, s. 7.)

R. Klimeš

VEXILOLOGICKÁ LITERATURA

České korunovační klenoty. Praha: Kancelář prezidenta České republiky v nakl. Jiřího Poláčka, 1993. 8+72 s. ISBN 80-901224-3-4 CZK 140 až 165

Nebývá zvykem, abychom na stránkách *Vexilologie* uveřejňovali informace o nevexilologických publikacích, přesto České korunovační klenoty stojí za výjimku. Při příležitosti vzniku samostatné České republiky a konání výstavy korunovačních klenotů v lednu 1993 vydala kancelář prezidenta ČR pamětní reprezentativní publikaci obsahující mnohem více informací, než slibuje samotný název knihy. V úvodu na samostatné číslovaných stránkách najdeme výběr základních dokumentů nového českého státu, mezi nimi také samostatnou kapitolu o nových státních symbolech ČR. Jejich popis je doplněn výňatky z důvodové zprávy k návrhu zákona o státních symbolech. Vyobrazeny jsou zde velký i malý státní znak, státní vlajka (netradičně ve svislé poloze), vlajka prezidenta a státní pečeť. Hlavní část publikace obsahuje výňatky ze základních dokumentů české státnosti, ukázky ze starých rukopisů i novějších historiografických prací. V bohatství kvalitně vytištěných vyobrazení najdeme materiály týkající se dávné minulosti našich státních symbolů: známé vyobrazení z pasionálu abatyše Kunhuty (1313-1321), znázorňující nejstarší známé barevné provedení českého znaku (dvouocasého lva), dále miniaturu moravského markrabího držícího praporce s moravskou orlicí, pocházející z kodexu Jana z Gelnhausen (Jihlava, před r. 1430). Ze sfragistických památek jsou v knize fotografie majestátní pečeti krále Vladislava I. (1169), zlatá bula krále Přemysla Otakara II. (1262), majestátní pečeť krále Václava II. (1301) a zlatá bula krále Karla IV. (1347). Až ve druhé polovině díla nalezneme zajímavé souhrnné údaje o českých korunovačních klenotech. Je možné konstatovat, že publikace jednoznačně splnila svůj pamětní účel, a můžeme ji doporučit do každé knihovny, zejména vexilologa nebo heraldika.

Mgr. Pavel Fojtík

Česká republika 1993. Ústava a státní symboly. Ostrava: Grafie, 1993. 14+8 s., 9 volných příloh, CZK 22.00

Obsahem publikace jsou dvě šité brožury (Ústava ČR a Usnesení předsednictva ČNR o vyhlášení Listiny základních práv a svobod)

a 9 volných listů, z čehož čtyři barevné obsahují velký státní znak ČR, malý státní znak, státní vlajku a standartu prezidenta republiky. Černobílé listy reprodukují státní pečet, notový a textový záznam státní hymny, portrét Václava Havla, korunovační klenoty a poslední list s názvem *Taková je Česká republika* obsahuje některé základní statistické údaje. Obrazové přílohy jsou doprovázeny stručným textem. Pod redakcí L. Čermákové publikaci připravil "kolektiv autorů", kteří však nejsou jmenovitě uvedeni. Zato se uvádí 5 titulů základní, hlavně heraldické literatury, ne však Sbírka zákonů ČR. Šachování moravské orlice na prezidentské vlajce (příloha 4) se liší od šachování na velkém znaku ČR (příloha 1) i od šachování orlice ve Sbírce zákonů.

lm

Kuthan, Jiří: Přemysl Otakar II., král železný a zlatý, král zakladatel a mecenáš. Vimperk: Tina, 1993. 370 s. + 16 s. bar. obr. příloh, 116 obr. v textu. ISBN 80-85618-10-9 CZK 159.00

Publikace obsahuje vedle celé řady dalších údajů také informace týkající se nejstarší historie českých státních symbolů z důležitého období, ve kterém docházelo k nahrazení plamenné orlice českým lvem (s. 32-42 a kapitola *Mince a pečeť Přemysla Otakara II.*, s. 70-108). V textu nalezneme také zmínky vexilogického charakteru, např. o praporci sv. Václava, o kterém psal podrobně Jiří Januš ve *Vexilogii* č. 49 a č. 50. Kniha je vybavena podrobnými poznámkami, odkazujícími na příslušnou historiografickou literaturu.

-pf-

Slovník cizích slov - slova známá a neznámá. Praha: Encyklopédický dům, 1993. 251 s. CZK 98.00

Na vánoční trh 1993 přišel zajímavě pojatý slovník cizích slov. Můžeme v něm totiž hledat i podle výslovnosti zjištovaných termínů. Slovník má přes 21 000 hesel a - jak je v Encykopedickém domě dobrým zvykem - obsahuje také terminy vexilogické. Kromě základního hesla *vexilogie* jich má ještě patnáct.

lm

Hlinomaz Milan: Symbolika České republiky. In: Heraldická ročenka 20. Praha : Heraldická společnost, 1993, s. 57-61.

Krátká, ale věcná zpráva o řešení symboliky samostatné České republiky na zasedáních Heraldické komise České národní rady 23.10., 6.11. a 11.12.1992. Popisuje se jednání týkající se státní vlajky, prezidentské vlajky, grafických návrhů na obrazovou přílohu k příslušnému zákonu a uvádějí se i diskuse k této problematice uveřejněné v domácím i zahraničním tisku (mj. návrh vlajky ČR od R.Klimeše). Je připojena výběrová bibliografie 23 článků a informaci z našeho tisku, které se týkají většinou

státní vlajky. Autor článku podává také seznam členů Heraldické komise tehdejší ČNR. Dva z nich jsou uváděni jako vexilologové, jejich příslušnost k Vexilologickému klubu však není zmíněna.

lm

RŮZNÉ

MEZINÁRODNÍ VEXILOLOGICKÉ SETKÁNÍ V PRAZE

Dne 23.7.1993 se uskutečnilo ve Vojenském historickém ústavu v Praze neoficiální mezinárodní setkání, jehož se zúčastnili vexilologové dr. Zbyšek Svoboda jako "domácí pán", doc. Ludvík Mucha, předseda Vexilologického klubu, ing. Aleš Brožek, výkonný redaktor *Vexilologie*, Roman Klimeš, vedoucí World Vexillological Research Institute z Bonnu, Cathrin Rachauová, jedna ze zakládajících členek tohoto institutu, z Jastarni v Polsku a prof. Michel Lupant, vedoucí Belgicko-evropského střediska vexilologických studií v Ottignies spolu se svou manželkou Claudette. Třebaže ohlášen nedostihl Prahy včas Andrzej Wocial z Francouzské vexilologické společnosti v Paříži.

Nejprve si účastníci setkání prohlédli expozici Vojenského muzea věnovanou českému odboji za 1. světové války s množstvím vexilologických exponátů, mezi nimiž je třeba zmínit především plukovní prapory. Pak následovala výměna názorů na další vývoj vexilologie včetně zintenzivnění spolupráce a výměny informací a materiálů. Tato tematika byla určena k dalšímu projednání na 15. mezinárodním vexilologickém kongresu v Curychu.

Pozornost byla věnována symbolům bývalého Československa a obou jeho nástupnických států, České republiky a Slovenska. Diskutovalo se též o presidentské vlajce, resp. standartě Československa v různých obdobích a o pokračování tradice v užívání tohoto symbolu v České republice.

Účastníci setkání vyjádřili přání, aby se takové porady konaly i v budoucnosti.

R. Klimeš

UKRAJINSKÁ HERALDICKÁ SPOLEČNOST

Ve Lvově nedávno vznikla Ukrajinská heraldická společnost (Ukrayinske geraldicne tovaristvo, UGT). Jejím předsedou je Andrij Grečilo. Podle svého programového prohlášení se UGT bude věnovat i vexilologii ("prapornictvu"). Od r. 1993 vydává knihtiskem tištěný časopis *Znak*, který ve svých prvních třech číslech obsahuje také vexilologické příspěvky - o vlajkách a znacích města Trebovlja v Tarnopolské oblasti, Adygejska a Sachy (Jakutska), o vlajkové etiketě, o vlajce a znaku Karakalpakstanu a Čuvašska, o znaku a praporu města Kosiva (Ivano-Frankovská oblast). Společnost uskutečnila 4. - 5.11. 1993 už třetí vědeckou heraldickou konferenci ve Lvově. Program byl věnován nejen heraldice, ale i sfragistice, emblematici, uniformistice, genealogii a vexilologii. Přednášky proslovené na jednáních vyšly neobyčejně

pohotově už v prosinci 1993 ve sborníku nazvaném *Tretja naukova geraldična konferencija* (Lvov 1993, 124 s.). Ze 47 ohlášených referátů jich obsahuje 45, v tom dva vexilologické: B. Jakimovič se zabýval ukrajinskou vexilologickou terminologií a O. Cholevičkij se věnoval astronomickým objektům ve vexilologii. Pět přednášejících přijelo ze zahraničí - po jednom z Polska, Běloruska a Arménie, dva účastníci byli z Ruska. Sborník usporádal A. Grešilo. Ukrajinská pošta připravila ke konferenci přiležitostné razítko s heraldickým motivem - znakem Lvova. Příští, 4. konference se plánuje na 10. - 12.11. 1994, opět ve Lvově.

lm

GENEALOGICKO-HERALDICKÝ HLAS

Tento tiskový orgán Slovenské genealogické společnosti při Matice slovenské vychází v redakci mgr. Milana Šišmiše ml. od r. 1991, dnes již ve 3. ročníku (ročně vyjdou dvě čísla). Časopis věnuje pozornost i vexilologii. Z tohoto oboru je studie M. Šišmiše *Národné symboly očami Branislava Mičátku* (2, 1992, č. 1-2), informace o přednášce Zd. Alexyho na 15. vexilologickém kongresu v Curychu (3, 1993, č. 1) a podrobnější zpráva Zd. Alexyho o jednání tohoto kongresu (3, 1993, č. 2).

lm

ORLICE

Naše partnerská organizace Klub genealogů a heraldiků při Domu kultury Vítkovice, Ostrava vydává od r. 1991 nový časopis nazvaný *Orlice* s podtitulem *Časopis pro genealogii, heraldiku a další pomocné vědy historické*. Zatím vyšlo 1. číslo o 40 stranách, věnované heraldice a genealogii a obsahující 18stránkovou přílohu první části práce Jiřího Stibora *Zemská kniha o polsko-ratibořská z let 1532-1543*. Časopis je však otevřen i dalším pomocným vědám historickým, též vexilologii.

lm

ZA KARELEM LIŠKOU

Karel Liška, český heraldik, zemřel v Praze-Radotíně 30. července 1993 ve věku 83 let. Byl tvůrcem rozsáhlé rukopisné sbírky kreseb znaků a pečetí českých měst a obcí, kterou věnoval archivu Národního muzea v Praze. Jako hlavní autor knihy *Klíč k našim městům* (Praha 1979) nakreslil pro tuto publikaci vlajky československých okresních měst a pro nás zpravodaj překreslil české olympijské vlajky. Pro Jilové u Prahy navrhl městskou vlajku.

lm

VEXILOLOGIE - zpravodaj Vexilologického klubu, 130 00 Praha 3, Pod lipami 58. Toto číslo připravil ing. Aleš Brožek za spolupráce mgr. P. Fojtíka a doc. dr. L. Muchy, CSc. Výtvarně spolupracovali mgr. P. Fojtík, R. Klimeš a ing. A. Brožek. Foto ing. P. Exner, ing. J. Tenora a E. Turek.

Prosinec 1993

č. 90

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha čj. NP 426/93 ze dne 23.3.1993.

Z OBSAHU TOHOTO ČÍSLA:

ZPRÁVA Z 15. MEZINÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU	1747
Z HISTORIE SYMBOLŮ JIŽNÍ OSETIE	1749
NOVÉ VLAJKY	1753
Nevada	1753
Jižní Dakota	1753
Eritrea	1754
Náhorní Karabach	1755
Kambodža	1755
Afghánistán	1756
NOVÉ ZNAKY	1757
Manitoba	1757
Angola	1758
Baškortostán	1759
Albánie	1762
Eritrea	1762
Jugoslávie	1762
VEXILOLOGICKÁ LITERATURA	1763
RŮZNÉ	1765

SUMMARY

P.Exner brings a short report from ICV 15 held in Zurich this year. Two Russian vexillologists Ju. M. Kurasow and M.V.Revnivtsew deal with symbols used in South Ossetia. Fig. 1 shows a South Ossetin banner described by the prince Vakhusti Bagration in the 18th century. The flag from Fig. 2 was used by the Ossetin guards according to a photo in the Russian magazine Ogonyok of March 1992. Fig. 3 and 4 are official symbols adopted by the Presidium of the Supreme Soviet of South Ossetia on 30 March 1992. The regular sections *New Flags* and *New Arms* are devoted to symbols of Nevada, South Dakota, Eritrea, Nagorno Karabagh (the arms were adopted only by the Presidium of the Supreme Soviet, not approved by the Assembly), Cambodia, Afghanistan, Manitoba, Angola, Bashkortostan (Fig. 1-7 show flag and arms proposals; Fig. 8 taken from the Flag Bulletin is unknown in Bashkortostan), Albania, and Yugoslavia. This issue of VEXILOLOGIE was published thanks to the generous subvention of the company Tonner International.

Vytištění tohoto čísla sponzorovala firma

tonner
international

